

metodiskais materiāls skolām

Finanšu izlūkošanas dienesta veidotā metodiskā materiāla skolotājiem „Zini naudas li(ī)kumus” mērķis ir informēt vidusskolēnus un veicināt viņu izpratni par finanšu noziegumu veidiem, riskiem un rīcību, lai no tiem izvairītos.

Materiālā ir pieci izglītojoši video par dažādām tēmām. Komplektā ar video ir pieejami uzdevumi, kurus var pildīt patstāvīgi vai grupā, tiešsaistē vai izdrukātā veidā. Metodiskais materiāls pieejams vietnē www.fid.gov.lv

1. Kas ir naudas atmazgāšana? Noziegums ar sekām

Naudas atmazgāšana jeb **noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija** šobrīd pasaulē ir aktuāla problēma. Tas ir process, kurā noziedzīgi iegūti līdzekļi jeb “netīrā nauda” tiek šķietami padarīti par legāliem jeb “tīriem”. Jebkurš **noziegums**, kas ģenerē naudu, ir naudas atmazgāšana.

Naudas atmazgāšana ir **finanšu noziegums**, kam ir būtiska ietekme ne tikai uz personu individuāli, bet arī uz visu sabiedrību – tas kavē valsts tautsaimniecības attīstību un rada zaudējumus. **Upuris ir visa valsts!**

Visbiežāk **naudas atmazgāšana izpaužas** saistībā ar tādiem noziegumiem, kā kukuļdošana, narkotiku tirdzniecība, telefonkrāpšana, romantiskā krāpšana, pikšķerēšana, kā arī cilvēku paverdzināšana, cilvēku un cilvēku orgānu tirdzniecība.

Naudas atmazgāšana (angliski – *money laundering*) ir **nepieciešama** noziedzīgi iegūtai naudai, piemēram, no narkotiku pārdošanas, kukuļdošanas vai jebkura cita nozieguma rezultātā radītiem līdzekļiem. Tās **mērķis** ir caur trešām personām un noziedzīgiem darījumiem nodot naudu to personu rīcībā, kuri to ir ģenerējuši. Respektīvi, naudai jāatgriežas pie noziedzniekiem, lai viņi varētu baudīt sava darba augļus, piemēram, doties dārgos ceļojumos, iegādāties luksusa klases auto, nekustamos īpašumus vai jaunākās tehnoloģijas.

Naudas atmazgāšanu jeb noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju **īsteno personas**, kuras labi zina gan savu arodu, gan finanšu sistēmu, ir augsti kvalificētas un labi izglītotas, attīstot prasmes veidot shēmas un meklēt likumus, kā apiet valsts likumus.

Aiz nezināšanas, zaudējot modrību vai tiecoties pēc ātri iegūstamas labākas dzīves, naudas atmazgāšanā viegli var tikt iesaistīts ikviens – arī **jaunieši vai cilvēki gados**, kas vēlas piepelnīties vai ir nonākuši finanšu grūtībās, un vēlas tās atrisināt, iesaistoties šķietami nevainīgos pakalpojumos.

Jārēķinās, ka katram **noziegumam ir sekas**. Jāapzinās, ka iesaistīšanās naudas atmazgāšanā jeb noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā ir **nelikumīga** un par to **paredzēta kriminālatbildība** ne tikai tās organizētājiem un profesionālajiem legalizētājiem, bet arī tiem, kas tajā iesaistās vieglas peļņas meklējumos.

Jāņem vērā, ka bez kriminālsoda un sabojātas reputācijas ir arī **citas sekas**, kas var īpaši ietekmēt jauniešu dzīvi, liedzot darboties konkrētās profesijās vai amatos, apgrūtinot kredīta vai pabalstu saņemšanu arī krietni vēlāk pēc nozieguma izdarīšanas.

KAS IR NAUDAS ATMAZGĀŠANA?

Uzdevuma apraksts: pārbaudi savas zināšanas, izpildot testu, kas sastāv no 5 slēgta tipa jautājumiem. Katram jautājumam ir 4 atbilžu varianti. Viena atbilde ir pareiza. Atzīmē tīkamo atbilžu variantu un pārbaudi, vai atbildēji pareizi.

Izpildes laiks: no 3 līdz 5 minūtēm

Ieteicamās mācību jomas: ekonomika un uzņēmējdarbības pamati, politika un tiesības, sociālās zinības un vēsture

1. Kā profesionālajā terminoloģijā apzīmē naudas atmazgāšanu?

- nelegāli iegūtas naudas izmantošana
- noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija
- noziedzīgas naudas legalizācija
- netirās naudas padarīšana par legālu

2. Kā sauc procesu, kurā noziedzīgi iegūtie līdzekļi jeb „netirā nauda” šķietami tiek padarīti par legāliem?

- naudas izkrāpšana
- naudas atmazgāšana
- kukuļdošana
- finanšu noziegums

3. Kura no minētajām darbībām nav naudas atmazgāšana?

- nelegāli iegūtas naudas pārskaitīšana citai personai
- noziedzīgi iegūtu līdzekļu izmantošana kredīta atmaksai
- automašīnas iegāde skaidrā naudā
- mājas būvniecība par kukuļdošanā saņemtiem līdzekļiem

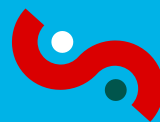
4. Kuru iemeslu dēļ noziedzniekam ir nepieciešams atmazgāt jeb legalizēt noziedzīgi iegūtu naudu?

- lai iegādātos luksusa klases auto
- lai iegādātos greznu nekustamo īpašumu
- lai dotos smalkos ceļojumos un atpūtā
- visas atbildes ir pareizas

ZINI NAUDAS LIKUMUS!

Atceries! Naudas atmazgāšana ir finanšu noziegums, kam ir būtiska ietekme ne tikai uz personu individuāli, bet arī uz visu sabiedrību – tas kavē valsts tautsaimniecības attīstību un rada zaudējumus. Tāpēc domā līdzi, ja tev piedāvā „vieglu” peļņu, un pamani brīdinājuma zīmes jeb „sarkanos” karogus.

NĀKOTNE IR TAVĀS ROKĀS ...

Mācies atpazīt noziedzīgas shēmas

Kritiski izvērtē katra darījuma apstākļus

Palīdzi citiem izvairīties no krāpniecības

5. Kurš Latvijas Republikas likums paredz atbildību par iesaistīšanos naudas atmazgāšanā?

- Darba aizsardzības likums
- Administratīvās atbildības likums
- Krimināllikums
- Civillikums

Pareizās atbildes

1. Jautājums: noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija
2. Jautājums: naudas atmazgāšana
3. Jautājums: automašīnas iegāde skaidrā naudā
4. Jautājums: visas atbildes pareizas
5. Jautājums: Krimināllikums

Finanšu izlūkošanas dienests

Finanšu izlūkošanas dienests apkopo un analizē finanšu datus, saņemtos ziņojumus par aizdomīgiem darījumiem, lai iegūtu informāciju nodotu Latvijas tiesībsardzības iestādēm noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas lietu izmeklēšanai.

Sociālie tīkli

- FIU Latvia
- Naudas Likumi
- @naudas_likumi

www.fid.gov.lv